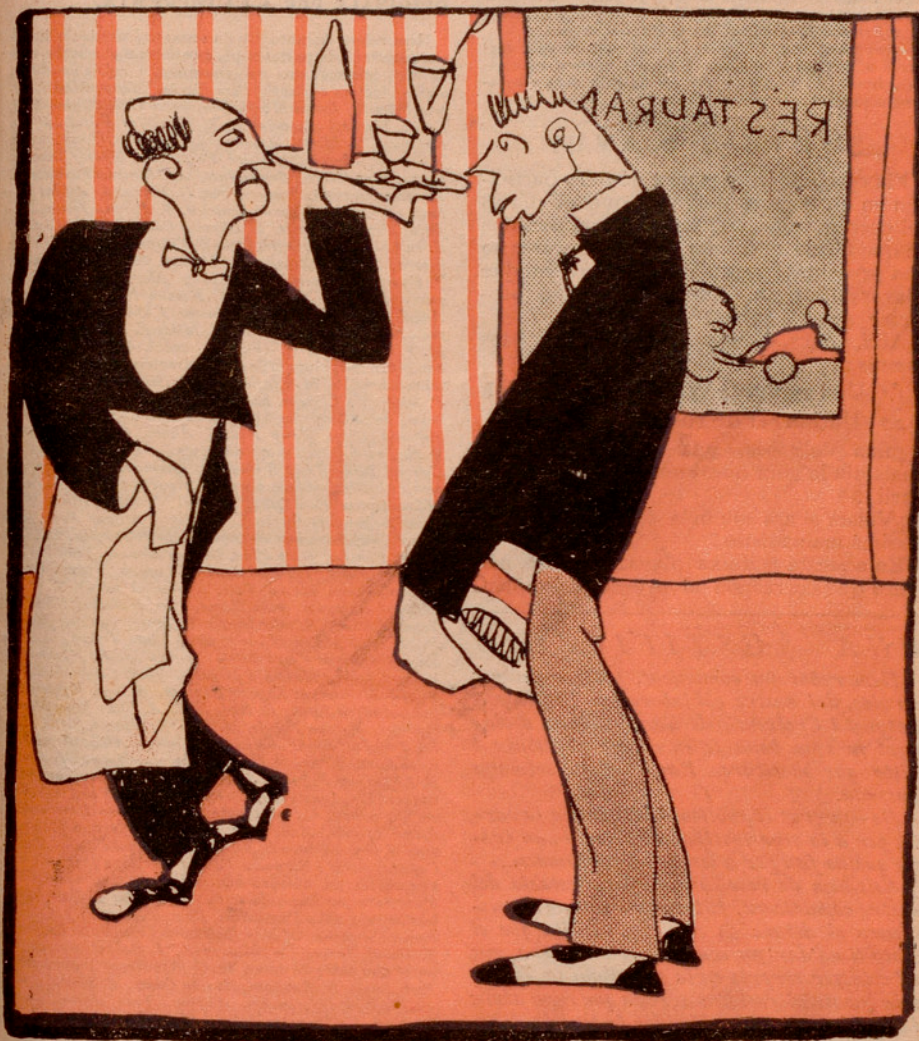

LA MAINADA

Gilardi

- Vols que el cabell que et cau se't conservi, Nasti ?
— Vinga !
— Posa'l en una capsa !

Els sorteigs de LA MAINADA - Correu de LA MAINADA

(Tancat el dijous dia 21)

COM de costum, el dissabte passat sortejàrem el premi corresponent al número 6, consistent en *Un magnific os de vellut*, sortint favoregut el número

9 8 4 4

El qui sigui posseïdor de l'exemplar del n.º 6 que dugui estampat aquest número, pot passar a recollir el premi en la nostra Administració, el qual li serà entregat fiantant prèviament un rebut del mateix.

Si per tot el dia 23 d'agost no ha estat recollit, tornarem a sortejar-lo de nou entre els nostres afavoridors, demés de l'objecte que en aquella data correspongui sortejar.

SORTEIG D'AVUI

Els compradors d'aquest número participen en un sorteig doble, ja que el dia 18 del corrent juliol, transcorregut un mes des de que férem el primer sorteig, encara no s'ha presentat ningú a recollir el premi que allavors oferirem, i que, tal com vam prometre, anem a sortejar de nou.

Així, doncs, en aquest número hi van dos premis:

- 1.ª Una màquina West-Pocket Kodak
- i 2.ª Un burret de roba.

joguina deliciosa, una d'aquelles de les quals diu la gent que «només li manca que parli».

¡Veïam si ara sou més sortosos, estimadíssims mainadistes!

En aquesta mateixa plana hi va el número que correspon al present exemplar

UNA JUSTIFICACIÓ

Hem rebut un comunicat, pot ser un xic nerviós, del nostre col·laborador En Ramon Bosquet i Creixenti, de Sant Andreu, declarant la seva bona fe en enviar el dibuix i xisto que motivaren l'avis de la setmana passada.

De bon grat li publicariem sencera la carta, per a la seva justificació; però hi han frases que no fan per a les nostres columnes...

Sols hem de recollir una manifestació del nostre comunicant. Ell diu que mai no va sustreure el dibuix de cap setmanari; i que el xisto li va dar un company. De manera, que ell va ésser sorprès en la seva bona fe, el mateix que nosaltres! Ens agrada que sigui així; i ens complaem en reconèixer la seva bona voluntat. Per raons particulars calla el nom del noi que li va dar el xisto; nosaltres hauríem donat la culpa al qui la tenia.

Tornem a pregar a tots els col·laboradors que ens facilitin la tasca de contestar el Correu, enviant-nos cada treball literari, humorístic o de passatemps, en fulles soltes i escrites només per una cara. Els hi agraïrem molt. Els treballs han d'ésser remesos: els de fora, amb segell de un cèntim i els de l'interior de deu cèntims, DINTRE UN SOBRE OBERT i amb el rètol: ORIGINALS PER A LA IMPREMTA.

Hem rebut, durant l'última setmana, originals literaris, artístics i de passatemps, que anirem publicant, molt agraits, dels següents col·laboradors i col·laboradores, amics i lectors nostres: Pere Serra, Mercè Mauri, Pepeta Fornells, Isabel Minguillón, Josep Oró, Regina Cotal, Loza; Maria i Estanislau, J. González Vidal, Miquel Balaguer, J. Mayol, Jaume Sold Torrella, Josep Farnés, J. Cerezo, Martinet, Désiré Poeymirou Massó, Joaquim Serra, Pere Giralt, Sebastianet, A. Maurel, Francesc E., Francesc Barceló, Francesc Foc, D. Ventura, Alf

Heu's aquí que LA MAINADA torna de l'illa d'Or, de la bella Mallorca, que s'està allà, en mig del Mediterrani, sentint cantar l'onatge, dies i nits, i respirant l'aire fi que ve de la llunyana Grècia...

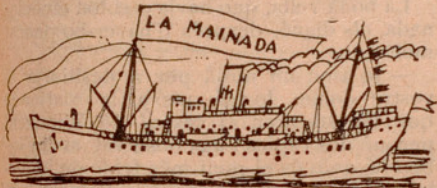
Quina rebuda, fillets, la dels nois i noietes mallorquins, quan varen veure els bonics exemplars del nostre setmanari! Tan aprop que és l'illa del nostre litoral, i no arriben allà els periòdics barcelonins, com arriben, per exemple, al Rosselló, que té una frontera civil que el separa de nosaltres!

Però ara ja estarem en comunicació no interrompuda. Ara ja els noietes i noietes d'allà col·laboraran, units germanívolament, amb els d'aquí; i ens enviaran fulles enginyoses per al «Jardinet de passatemps», i

local de les Escoles Catalanes del Districte Sisè! Varen correspondre els d'honor a Antoni Freixa, el del President de la Mancomunitat de Catalunya; a Josep Claramunt i Jaume Tomàs, els dels Reis; a Maria Sagués i Joan Aragonès, els de la Caixa d'Estalvis i a Francesca Argimon i Amèlia Rodríguez, els de l'Alcalde...

Tots els diaris els han publicat; i nosaltres també ho fem per a estímul, car dels nois eixerits esperem els grans homes futurs de la glorirosa patria catalana.

minots ben bufons, i formosos campanars per al concurs...

Quan va sortir el vaixell que tornava cap a Barcelona amb la representació de LA MAINADA, no volgueu saber quina cridadiça carinyosa, entusiasta, fraternal!

Nosaltres vam prometre que tot el que portem fet no serà res al costat del que preparem. Els dèiem als mallorquins: «Què? Us agraden els fulls d'història, de rondalles, d'una mica de tot, de vuit en vuit, d'allò que fa riure als altres nois, de passatemps, de concursos, de col·laboració? Doncs, no són res! Des de la setmana entrant veureu encara més seccions noves!»

Van tornar satisfets, els mainadistes...

Les festes del Carme, a la barriada del Padró! En voleu de munior! Vinga alegria! Solemnitats rel·ligioses, llaminadures, barcelonisme, patriotisme!

Un dels actes més bonics per a la mainada fou el repartiment de premis en el

Els solariums de vora mar tenen tota la nostra simpatia! Ara fa bonic de veure, així que camineu per les platges, els estols de nois que fan gimnàstica, que boten i corren, que respiren aire pur, que es dauren de sol, com belles estàtues vives, que es fan forts per al treball de demà...

Es molt convenient l'enrobustiment de la nostra raça, depauperada molts vegades per pecats del quals són innocents els nois! Es molt millor veure'ls aixís, fent salut, que llegint pàgines de sentimentalisme morbós i posant-se, no tres, sinó trenta mil pedras al fete!

Hem de lloar la tendresa envers els nostres germans de la gran família humana; la gentilesa; el sentiment noble i pur; però hem d'allunyarnos de febleses sentimentals que fan perdre als nois la masculinitat i a les noies no les fan més que ploràniques, incapaces d'ésser nostres fortes companyones, en les desfetes de la vida...

El que ens conta l'avi

LA FOSSANA DEL GALL

(TRADICIÓ DE BADEN)

A DALT d'una coma, prop del castell de Windeck, s'hi endevinen les restes d'una gran fossana que hom diria al moment que havia estat d'una immensa fortificació. Si preguntàveu a la gent del país el perquè allí es trobava aquesta defensa, us responien amb la següent tradició:

Una vegada hi havia dins el bosc de Winderck, una vella que vivia en una cabana de fustes, que ella mateixa s'havia construït. No se li coneixien parents ni de prop ni de lluny, i menys amics, però era cert que la vella posseïa meravellosos secrets. Havia estudiat la virtut de gairebé totes les plantes i més d'una vegada guaria llagues enverinades. La gent del poble, els treballadors de la terra, els acomodats de les ciutats i viles, de molt lluny anaven a consultar-la, i fins els grans nobles i cavallers no menyspreuaven els consells de la vella perquè estaven assabentats de la ciència que posseïa.

Tots aquells a qui ella donava consells o remeis, li oferien presents que ella rebutjava indignada, i per això visqué sempre pobre, no posseint res més en aquest món que la rònega cabana i un gros gall blanc, d'una grandària i força mai vistes.

Un matí que la vella s'estava asseguda vora la porta de son miser estatge, veié passar dos jovincels formosos com una aubada de primavera. La vella, que tenia una ànima pura, bona i generosa, veient-los tan afadigats, els cridà invitant-los a reposar una estona i donant-los fruites seques i un bon tros de pa a cada u. El més jove dels dos tenia uns ulls extraordinàriament vius, i la expressió de llur cara denunciava de seguida un caràcter ferm, aguerrit i resolut. L'altre, tot el contrari d'aquell, es veia amb un caràcter tímid, apocat, i abaixava molt sovint els ulls com si s'avergonyís, per qual cosa a la vella, observant-lo bé, li semblà que sota aquell traïjo blau s'hi amagava una noia; i, ben esbrinat, així fou.

Allavors la vella li preguntà son nom i el perquè d'aquell viatge que havien emprès els dos, a ço que respongué la noia:

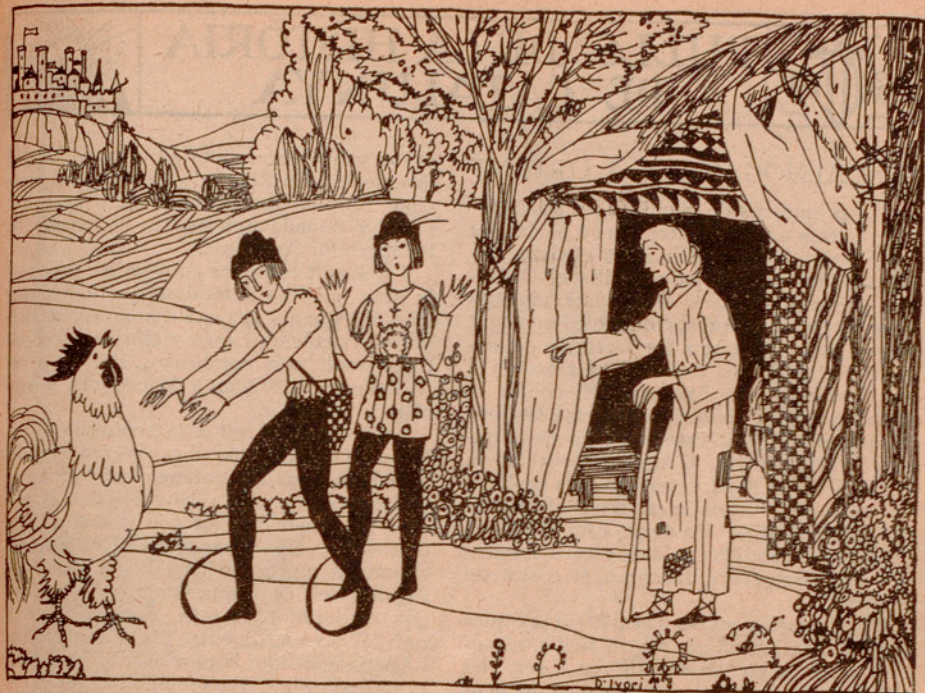
— Jo em dic Imma Erxlein. Ja deveu saber que hi ha una gran guerra entre els de Strasburg i la gent d'aquest país. Doncs en una de les últimes batalles feren presoner al meu oncle, Degà del Capítol de Strasburg, i l'han portat al castell de Windeck. Com que era el nostre tutor i ens feia de pare, ens hem posat en camí el meu germà i jo per a provar si podem lliurar-lo.

— I què porteu per al seu rescat? — preguntà la vella.

— Aquesta creu de diamants — digué la noia, treient-se una riquíssima creu que portava penjada al coll, — i si això no fés prou, — afegí amb tota ingenuïtat, — hem convingut amb el meu germà que diríem al senyor Reinard que ens prengué a nosaltres, mentre deixés a l'oncle en llibertat.

La bona vella, que havia escoltat emocionada, els digué, després d'haver-ho pensat molt:

— Jo tinc un mitjà per a deslliurar al vostre oncle. Jo sé que a la matinada que ve, atacaran el castell de Windeck, perquè dos espies l'han observat avui i saben bé quin és el punt més feble de la fortalesa. Aneu, i dieu al senyor Reinard que estigui previngut; que tingui tots els seus homes sobre les armes i que faci enfondir una gran fossana davant del castell. Però, com que d'això no en tindria pas temps, per més gent que hi posés, abans no arrib

sortida de casa llur, fins a la entrevista amb la vella, però la mirada serena i expressiva del cavaller la impressionà, contorbant-la, i el noi hagué d'acabar d'explicar-ho tot. Quan el cavaller els hagué escoltat, els feu seguir al seu castell, perquè compregué que l'avís que se li donava seria cert, ja que coneixia la fama de la vella, encara que alguns diguessin que era una bruixa.

A posta de sol, ell mateix posà el gros gall en el lloc on havia dit la vella. A mitja nit hi tornà, per a veure què passava, i el gall havia desaparegut, però... davant tota la part feble del castell, s'hi enfondia una pregonia fossana molt ben treballada, i emmarçatellada d'una empallissada. Una grossa espasa brillava al peu de la creu: era la que havia estat enterrada junt amb son avi.

Reinard l'agafà desseguida i l'espasa se encengué en flames. Sonaren les trompetes. El crit de guerra retrunyí per l'espai. Els de Strasburg avençaven en bon ordre. De lluny, als raigs del sol naixent, es veien lluir les armes i els cascs d'acer. Tres capitans de gran anomenada els comanaven i els soldats seguien amb valentia i intrepidesa.

Reinard, davant dels seus, esperà l'embestida, que no tardà, però fallà davant de

la fossana. La fossana màgica defensava el castell, i cap cuirassa, cap armadura, cap capell d'acer resistia les coltellades de la espasa de l'avi de Reinard. La batalla durà hores i més hores, i ja la sang s'escorria muntanya avall. Després de cent heroics i inútils esforços, els de Strasburg es retiren vençuts i Reinard entra triomfant en son castell, deslliurant de seguida al seu presoner.

Poc temps després, una solemnnial festa es preparava a la catedral de Strasburg. Totes les campanes bogaven amb sons de joia. Tots els diaques es revestiren amb la estola i sobrepel·lic. Tots els clergues anaven de pontifical. L'altar era una brasa de foc. La gran nau s'omplí de formoses dames i rosses damiselles ricament habillades, i de cavallers ornats amb les més riques i rel·luents armadures. Entre la multitud avençà Reinard, el cavaller jove, formós, de noble figura i caminar majestuós, donant la mà a la rossa, sense pariona, Imma. Es canviaren els anells de prometatge i el vell Degà beneí, juntament, a l'enemic que l'havia perdonat i a la gràcil i gentil damisella que havia demanat el perdó.

1921

J. BERGA I BOADA

FULLS DE LA HISTÒRIA DE CATALUNYA

ELS ALMOGAVERS A ORIENT

Les guerres de Sicília, a les quals férem al·lusió l'altre dia en parlar del desafiament d'En Pere el Gran, havien portat a aquella illa els famosos guerrers catalans anomenats almogàvers. El paper d'aquests fou molt important durant la guerra que a les darreries del segle ^{xm}^e i principis del ^{xiv}^e va sostenir el rei de Sicília, En Frederic III, contra la Casa de França i contra son germà En Jaume II, rei de l'Unió catalano-aragonesa, qui en el tractat de pau d'Agnani (1295) havia cedit Sicília al Papa, cessió que els sicilians no volgueren reconèixer, d'on vingué la proclamació d'En Frederic com a rei de l'illa. Molts cabdills i soldats catalans, entre ells els almogàvers, lluitaren al costat de Frederic.

Quan aquella guerra s'acabà (1302), quedant el català Frederic rei de Sicília, els almogàvers ja no tenien allí res a fer. Es tractava de gent sense altre ofici ni ocupació que la guerra, de gent bravíssima, però arrauxada; i el rei Frederic considerà que llur permanència a la illa podia ésser causa de perturbacions.

En Frederic, desitjós d'allunyar a aquells gloriosos aventurers, excel·lents en la guerra, però perillosos en la pau, pensà que l'emperador de Constantinoble, Andrònic Paleòleg, podia utilitzar amb gran profit llurs serveis, puix que estava greument amenassat pels turcs. El rei comunicà la seva idea a un dels cabdills dels almogàvers, En Roger de Flor, qui va aprovar-la, així com els altres cabdills. L'emperador Andrònic acceptà l'auxili que se li oferia.

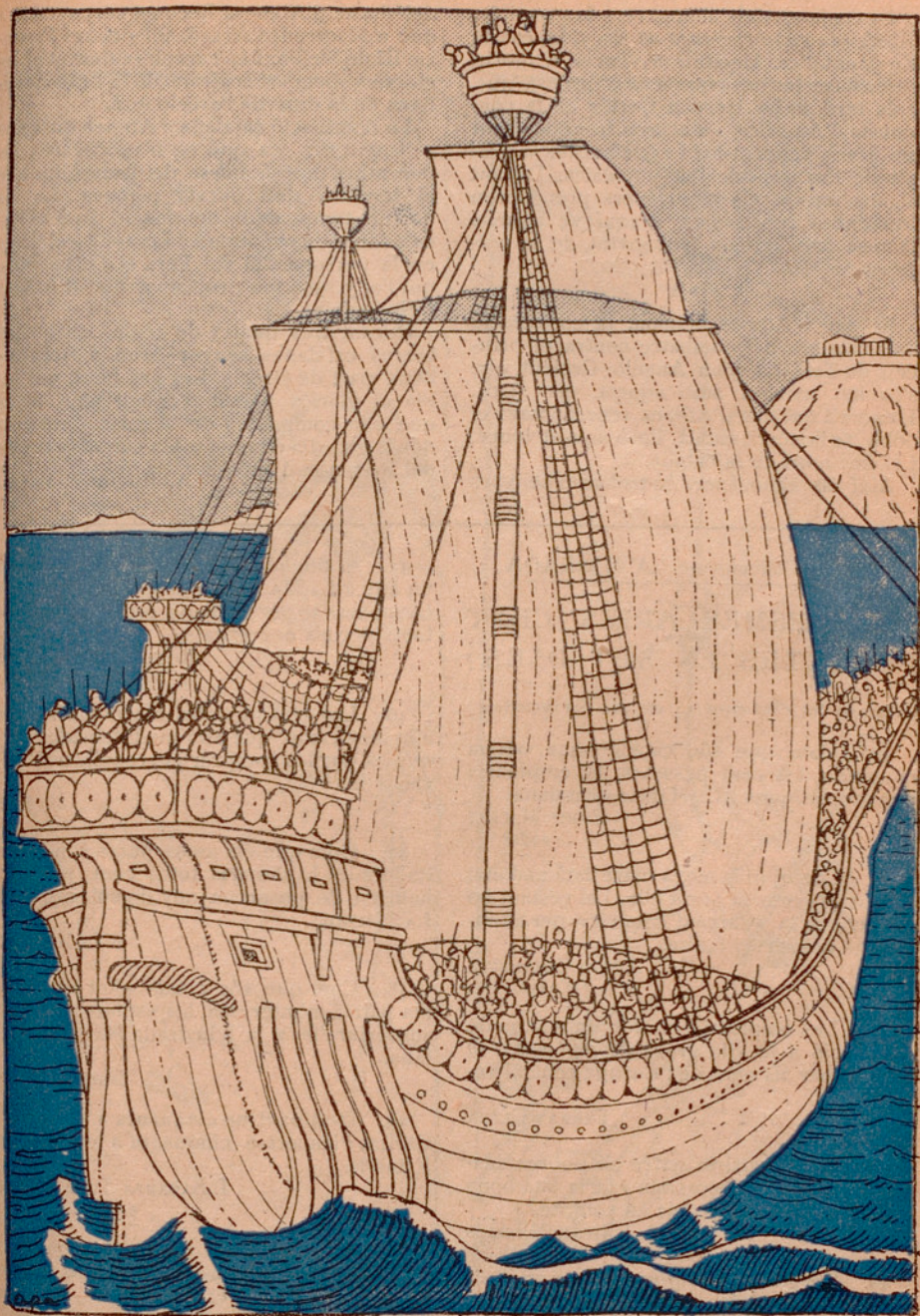
Pel mes de setembre del 1303, uns set o vuit mil soldats catalans i aragonesos s'embarcaren cap a Orient, en 36 naus que facilità el rei Frederic. Els almogàvers propiament dits que formaven part de l'expedició eren uns 4.000. Els cabdills eren En Roger de Flor, En Ferràn Ximenis d'Arenós, En Ferràn d'Ahones, En Corbaràn d'Alet i altres. Posteriorment acudí a ajuntar-se als expedicionaris En Berenguer de Rocafort i més tard En Berenguer d'Entença, cadascú amb gent de reforç.

La primera expedició arribà alguns dies després a Constantinoble, la capital del decadent imperi bisantí. Els catalans i arago-

nesos van ésser rebuts amb grans festes i falagueries. En Roger de Flor, cabdill principal, rebé el títol de megaduc o gran duc i li fou donada per esposa la neboda de l'emperador Andrònic.

Tot seguit començà (novembre del 1303) la gran epopeia dels almogàvers. No eren sinó uns quants grapats d'homes, i aconseguiren victòries i més victòries sobre els turcs, molt més nombrosos. Per tot arreu triomfaren: a Tràcia, a Macedònia, a Anatòlia, a Armènia.

Establert l'exèrcit a la península de Gal·lípoli (Galípol, com diu el gran cronista català En Ramón Muntaner, qui formà part de l'expedició), allà a les vores dels Dardanels, En Roger de Flor fou cridat a Constantinoble. En Berenguer d'Entença fou anomenat megaduc, i En Roger passà a la dignitat de Cèsar, que venia a ésser un segon emperador. A més, Andrònic li cedí perquè la repartís entre els seus cavallers l'Anatòlia, o sigui la part asiàtica de l'imperi amb ses illes. Això fou l'any 1305.

Pel mes de setembre del 1303, uns set o vuit mil soldats catalans i aragonesos s'embarcaren cap a Orient, en 36 naus que facilità el rei Frederic de Sicília.

La venjança dels almogàvers fou terrible. *Jamés tan gran venjança no fou feta*, escriu En Muntaner. Decidits a vèncer o morir, enfonsaren les naus que tenien (proesa que, més tard, imità Hernán Cortés en la conquesta d'Amèrica) i atacaren frenèticament als grecs, vencent-los i esclafant-los a despit de llur superioritat numèrica. Durant alguns mesos, els almogàvers prengueren tremendes represàlies. D'aquí ve aquella famosa frase, citada tant sovint, de la *venjança catalana*.

* * *

El duc d'Atenes demanà la cooperació dels catalans per combatre contra el príncep de Tessàlia, Joan Angelo. Creient que s'havien vingut amb aquest, els atacà. L'exèrcit del duc d'Atenes representava el doble de l'exèrcit català. Però aquest vencé, i el duc morí en la batalla.

Així els almogàvers es trobaren senyors

del ducat d'Atenes. Reconegueren com a duc a Manfred d'Aragó, fill del rei Frederic III de Sicília. I es succeïren durant el segle XIV diversos sobirans de la branca siciliana de la dinastia barcelonesa.

La dominació catalana a Atenes durà fins a l'any 1387, en què se n'apoderaren els florentins, aprofitant-se de l'anarquia que al territori dels ducats regnava. En els darrers temps de la dominació, aquells ducats foren incorporats a la corona catalana, en la persona del rei Pere el Cerimoniós, qui l'any 1380 fou proclamat duc d'Atenes i Neopàtria.

Durant tres quarts de segle, les quatre barres catalanes senyorejaren a Atenes i bona part de Grècia. I el rei Pere, qui sabia el gloriós passat d'aquell país, manà que una companyia de ballesters catalans donés guàrdia d'honor a les sagrades ruïnes del Partenón d'Atenes. A. ROVIRA I VIRGILI

TERCER CONCURS DE LA MAINADA

¿COM ESMERÇARIES CENT PESSETES EN SET DIES?

(Vegin-se les condicions en els números anteriors)

40. Com que sóc català i ma pàtria m'agrada, les cent pessetes les emplearia per gramàtiques i LA MAINADA catalana.

ENRIC MELART
(7 anys)

41. Com que la meva mare està malalta, compraria remeis per a ella, i el restant ho portaria a la «Caixa d'Estalvis» per a lliurar-me del servei militar.

OLÍOT
ANTON CASADELLA
(11 anys)

42. Les emplearia en fer un viatge de instrucció a la vila grega d'Empúries i el restant per als nens de l'Europa central devastada.

CALONGE
FERRAN CLARA

43. Les repartiria entre els pobres desgraciats que ho necessiten i faria una bona obra que Déu em tindria en compte.

RICARD BARDÉS

44. Em gastaria 20 pessetes per una pilota de futbol, i les restants per als orfets de la guerra europea.

AGRAMUNT
MIQUEL PERA MARTINEZ
(8 anys)

45. Si tingués cent pessetes, m'abonaria un any a LA MAINADA, i després me la faria enquadrar per tenir-ne record, i les restants per als necessitats.

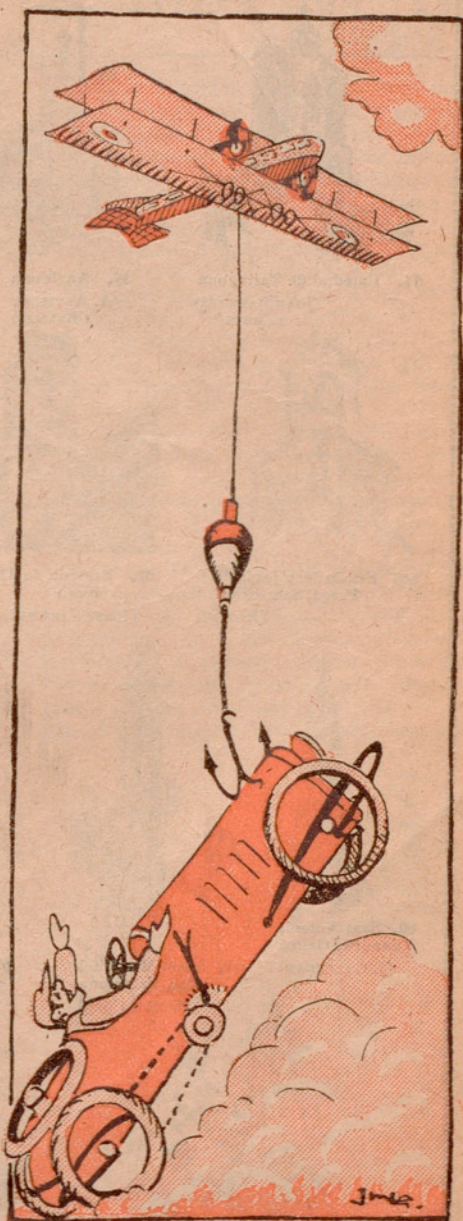
ROSA BATET I BRUNET
(11 anys)

46. Les cent pessetes les donaria totes a la meva mare que està molt delicada, perquè es pogués comprar els remeis necessaris.

LA REVENJA D'EN GOLIAT

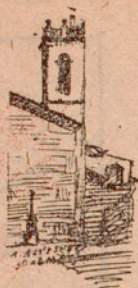
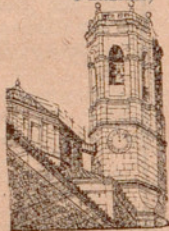
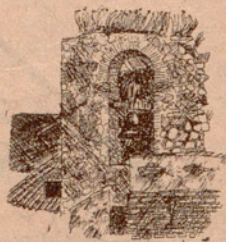
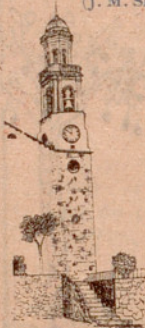
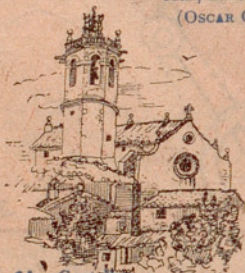
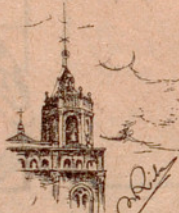
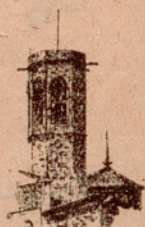

En temps que el poble de Israel era regnat pel Rei Saul, David, astutament, matà a Goliat...

Avui el successor de Goliat, per empaïtar a David, sol ha de tirar l'am i agafar el peix.

I Concurs de LA MAINADA

ELS CAMPANARS
DE CATALUNYA(Vegin-se les condicions assenyalades
per a poder optar en aquest Concurs,
en els números 1, 2 i 3 de LA MAINADA)54. Catedral de Tarragona
(JOAN BARTRÉS)
11 anys55. Anglesola
(A. ALTISENT
I BALMAS)56. Ermita Nen Jesús de
Praga, Sant Hilari
(RIVS)57. Església de Tàrrrega
(JOSEP CUCURULL)58. Església
de La Àmetlla del Vallès
(J. M. SITJAR)59. Sant Agustí, Barce-
lona
(JAUME TOMÁS)
11 anys60. Sant Antoni,
Vilanova i Geltrú
(J. GALCERAN)61. Santa Maria del
Mar, Barcelona
(OSCAR COLL)62. Sant Pere, Canet
de Mar
(QUIMETA SOLER)63. Concepció, Barce-
lona
(MERCE D'IVORI)64. Centre
(V. RENART)65. Santa Maria, Mataró
(M. RIBAS)66. Sant Llorenç, Lleyda
(HORACI SABATER)

Jocs i joguines

LES NINES

ALLÀ on hi ha una nena, de segur hi haurà una *nina* i potser dues o més encara, perquè si bé ho mireu una i altra vénen a ésser el mateix. La nena és la *nina* de la mamà, a

Nina grega feta d'argila cuita que es guarda al Museu del Louvre, de París. Els braços tenen moviment.

Nina de marfil, trobada en una sepultura de nena a prop de Roma. Les cames i els braços són de moviment.

Nina de fusta que es va trobar en una sepultura de les Catacumbes de Roma. Té moviment en els genolls.

semblança de la nena, que és la mamà de la *nina*.

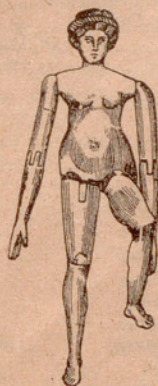
Ara bé; quan s'inventà la *nina* i a on? Qui ho sab! Segur que això va ésser així que en el món hi va haver nenes, perquè de des que els escrits dels homes savis dels temps més llunyans han explicat els costums i els fets de la seva època i del llur país, se sap que les nenes, imitant el que veien fer a llurs mares, ho reproduïen amb les seves *nines*. Per això els plau vestir-la i despullar-la, ensenyar-li de caminar, fer-la dormir i tot allò que han après, per haver-les-hi fet a elles mateixes o a llurs germanets o per haver-les-hi explicat i ensenyat.

Perquè es vegi com és veritat tot quan acaba d'ésser dit, vos explicaré el cas del cèlebre escriptor grec nomenat Plutarc, qui va viure durant la primera centúria de l'Era Cristiana, i el qual, trobant-se lluny de casa seva, va rebre la notícia de la mort de una filleta que tenia uns dos anys i amb aquest motiu va escriure una carta de con-

sol a la seva muller, la mamà de la nena, en la qual li deia entre altres coses, parlant-li de la seva filla Timoxena, que així s'anomenava la nena: «Era d'un natural tan bo i tan amorosa, que fins un dia demanà a la seva dida que donés mamar a la *nina* que ella tant s'estimava.» Amb això ja veieu com per medi d'aquest testimoni es comprova la certesa del que diem.

En aquell temps, uns dos mil anys enrera, les *nines* eren fetes de terrissa, així com també de fusta, d'os o marfil, de cera, de vidre, fins de metall; generalment tenien els braços i les cames disposats de manera que poguessin fer moviment. Les nomenaven *Pupa*, que vol dir *nena* o *nina* i les vestien a semblança de com era costum vestir-se les nenes i les dames d'aquella època. No solien ésser gaire grosses; acostumaven tenir un pam d'alçada i eren pintades amb colors molt vius.

Les *nines* de pasta o argila cuita al forn, es feien esculturant-les a mà i amb els dits o bé per medi de motllos. Aquest darrer procediment era el més usat, havent-se trobat diversos d'aquests motllos, que es guarden en els Museus d'Antiguitats. Quan estaven al punt, els donaven un bany de calç perquè els colors ressaltessin, servint-se

Nina de 30 centímetres obrada en fusta de roure, trobada a prop de Roma. Té

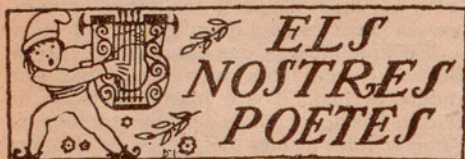
generalment del roig, del vermelló, el rosat, el blau, el groc, el verd, el cendrós i el negre, a l'estil de com encara actualment es fan i es pinten les figuretes per, als pessebres de Nadal.

Es sap també que les nenes quan eren grans solien fer ofrena de les seves *nines* a les divinitats que allavors s'adoraven en els temples d'aquell temps, i, degut al costum de que en les sepultures on s'enterraven les nenes que morien se'ls posés les

seves joguines, se n'han pogut trobar algunes d'aquelles *nines*, que es tenen guardades en els Museus, com el del *Louvre*, de París, i a Roma, a Nàpols, etc., i així s'han pogut veure bé com eren fetes aquestes joguines tant antigues.

Les mostres que acompanyen aquestes explicacions vos faran conèixer com eren les *nines* amb les quals jugaven les nenes de dos mil anys enrera.

AURELI CAPMANY

(Els «novells», col·laboradors de LA MAINADA)

LA LLANTIA

*Sempre de nit i de dia
penjadeta en un recó,
la llàntia fa companyia
al bon Déu Nostre Senyó.
Amb son llum vora el Sagrari,
aquell llum petit, petit,
sembla resi el Sant Rosari
sempre, de dia i de nit.
Ella mai no desempara
el sant Sagrari, tot d'or,
d'on ens mira Nostre Pare,
Nostre Pare Redemptor.*

JOAN ISERN
14 anys

LA MARETA

*Se'ls morí la mare,
i quina dissort! :
aquella maretta
tan tendra de cor!
Tres filles quedaren,
quina la millor?
Tres capolls de rosa
d'un ramell d'amor.*

*Son pare, mirant-les,
arrencà amb un plor;*

*va obrir els seus braços,
i es van juntar tots :
— Ai, quina tristura!
Com ho faré jo?
Com ella us amava,
no us sabré amar, no!*

*Les tres germanetes
li portaren flors :
violes boscanes,
floretes de bosc.
Les tres varen fer-li
al front un petó...
Era sa maretta,
i no els feia por!*

B. DE LAFONT

PONCELLA D'IDILI

*Quinsullets tanbufons que tens, Marguerideta!
Quan seré fadrinet, i tu seràs pubilla,
si aquest petó de llum encara alsteus ulls brilla,
t'hi diré aprop del cor el rés d'una amoreta.*

*Com sé que et plaurà el prec i jo et seré agradós,
et faré amb tot el goig la meua companyona,
i el premi a nostre amor serà d'una corona
de flors de benestar, clavells d'esplai ditxós.*

*No els tanquis mai, els ulls, Marguerida bonica;
tant-sols amb cura adormels quan vulgis
[somnià;
guarda-me-la per mi, aquesta claror xica,*

*que en tant el temps s'escorri i arribem a demà,
m*

CURIOSITATS CIENTÍFIQUES

LA BRÚIXOLA

POTSER dirà algú, en llegir el títol de aquest article:

—¿Què se'm en dóna a mi de la brúixola?

Hem de contestar-li que no hi ha cap descoberta científica que no interressi de

lluny o de prop a tots els que vivim a la terra.

Mireu, estimats lectors, sense aquest invent, els viatges per mar foren gairebé impossibles, perquè l'orientació, allà en les planúries di-

latades de l'oceà, molt més deserts, es faria difícilíssima.

¿I voleu dir que hi ha home que no gaudeixi dels beneficis portats a la nostra civilització per les comunicacions marítimes? Dintre d'un continent podeu caminar servint-vos, per a la orientació, de les fites naturals, com muntanyes, rius, planes diferents. Al mar, no! I d'Europa a Amèrica no hi ha més remei que atravesar-lo! Moltes vegades, el camí més fàcil per comunicar-se pobles del mateix continent és el mar, com passa per exemple per a anar de Catalunya a la Xina.

La brúixola més corrent és un enginy que té una agulla imantada de dues puntes, muntada molt finament damunt un eix. Aquesta agulla va sempre, inquietant, cercant el Nord de la terra, amb una de les seves puntes que es sol pintar de negre; i naturalment, amb l'extrem contrari assenyalant el Sud. Vegi's la figura primera...

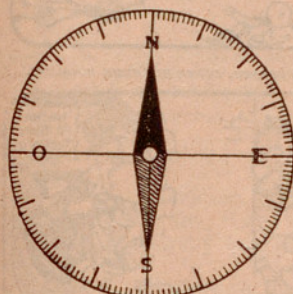

Figura 1.^a
BRÚIXOLA

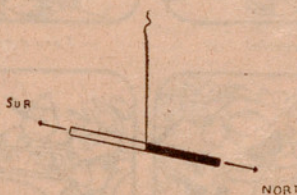

Figura 2.^a
BARRA D'IMANT

Hem de dir dos mots sobre una característica de l'imant. No fem ara un article sobre aquesta meravella de la naturalesa, que ens portaria a llargues disquisicions, especialment en els problemes tan bonics del magnetisme. Volem només fer constar que, si agafeu una barra qualsevol d'imant i la penjeu d'un fil, sense que cap obstacle la privi, desseguida amb un dels pols cercarà la direcció del Nord, i amb el contrari la del Sud. Tal com queda indicat a la figura segona...

El per què d'això es pot explicar de diverses maneres. Un altre dia en parlarem més.

Al començ, no eren les brúixoles com avui; la agulla estava solta, en una capseta molt bufona de cristall, plena d'aigua...

Les brúixoles que porten els vaixells tenen al fons una cartolina on està dibuixada la que es diu «rosa dels vents», o sigui una estrella en la que hi són indicades les direccions dels vents principals, que més s'han de tenir en compte. Mireu la figura tercera, que dona un esboç.

Els aparells que porten els grans transatlàntics i cuiracats no són tan senzills. Hi ha més complicacions perquè com que són construïts amb ferro i acer i altres metalls magnètics, l'agulla experimenta diverses atraccions que la desviarien de la seva direcció, si no hi posessin remei.

Ara, val a dir que en els pols de la terra, al Nord i al Sud, la brúixola no senyala res; està indiferent. I els exploradors tenen d'orientar-se per les estrelles, de la mill

E L S L L A D R E S R O B A T S

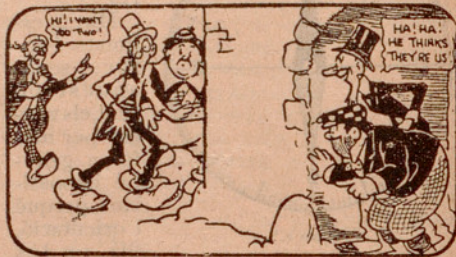
— Apa, anem! Que aquests senyors s'ens mofen!

— Mira; ara que es banyen, ens en mofarem nosaltres.

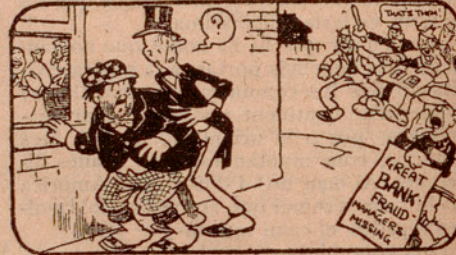
— Oi que si va bé, vestit de senyor?...

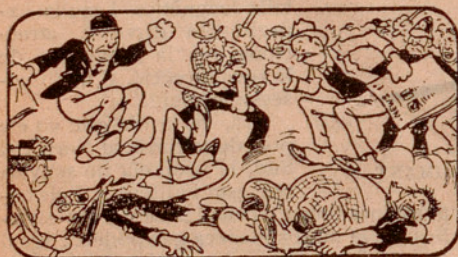
— Tèl i ara el jutge els pren per nosaltres!

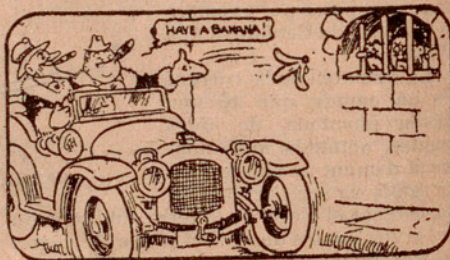
— Vatià! Era per donar-nos una herència!

— I ara a nosaltres ens prenen per ells!

— Ai, ai! Es veu que són encara més lladres que nosaltres!

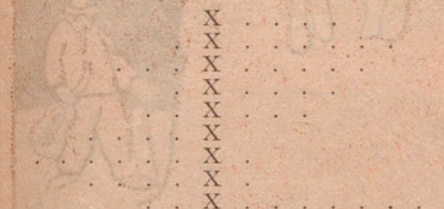

-- Correu, correu!... El que fa, la paga!

ENDEVINALLES

ACROSTIC, per JOSEP BARRUETA

Substituir les X per lletres de manera que donin verticalment un país i horitzontalment els punts per que donin noms de pobles del mateix.

CONVERSA, per J. PARÉS

— Porta'm l'americana, Rita, que he d'anar a la Rambla dels Estudis.

— Si que és estrany que surtis tant de-mati.

— Es que el que hi vaig a comprar, a la tarda no ho trobaria.

— Quina cosa és?

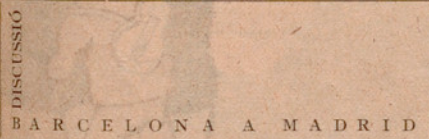
— Un... vaja, ja t'ho he dit.

LOGOGRIF NUMÉRIC, per VÍCTOR

1	2	3	4	5	Nom d'home
1	2	3	2		Planta
1	4	5			Pronom
3	4				Beguda
4					Vocal

JEROGLÍFIC COMPRIMIT

per JOSEP COMAS

AMBIDEXTRE, per J. A. C.

1	2	3	4	Partícula
4	3	2	1	Poble de Lleyda

Els deu primers endevinaires que enviïn totes les solucions exactes, seran premiats amb llibres.

Solucions a les endevinalles del número anterior

A la endevinalla: Estisores.

A l'ambidextre: Sot-Tos.

A la creu numérica: Wenceslau.

Al rombo: M — GAT — MANEL — TER — L.

Al logogrif numéric: Iscle.

A la targeta: Martorell-Noya.

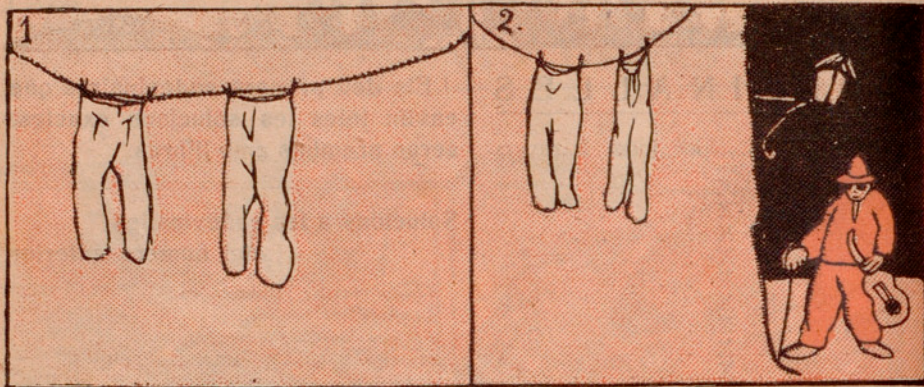
Els eixerits endevinaires

Han endevinat totes les solucions a les endevinalles publicades en el número 6, els següents minyons: S. Mollet. — Josep Viñas. — Cinta de Cotó i Germans Barceló.

Hem de fer constar que el logogrif numéric aparegué equivocat, i encara que els minyons anomenats més amunt no l'esmentaven, com sigui que endevinaren totes les demés solucions, poden passar a recollir el premi a la seva reconeguda trassa.

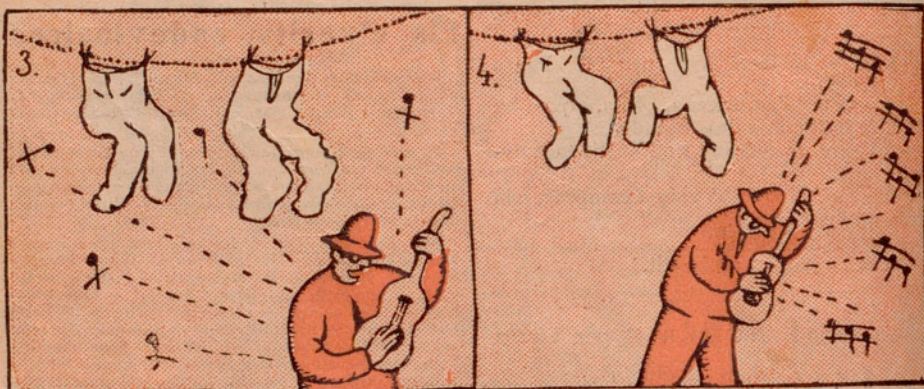
Han endevinat part de les solucions, els minyons: Modest Rodríguez. — Josep Barbata. — Josep Puig. — Francesc Morera. — A. Marrugat. — S

LA FORÇA DEL COSTUM

Al ballarí la dona li ha rentat
les calces, i al ras les hi ha penjat.

En el silenci quiet de l'alta nit
prenen l'aire sens pena ni neguit.

Però ve una guitarra; fa un badall...
i les calces comencen de fer ball!

El que és la força immensa del costum:
la pruja de moure's les consum!

Mentre senten el so de l'instrument
es belluguen i dancen més que el vent.

I sols quan la guitarra s'en va i calla,
la parella de calces ja no balla...

Esquerra